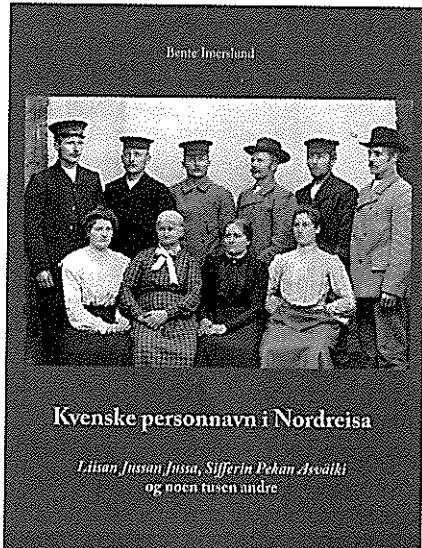

Om bøker i Nordnorsk Magasin

Meir enn personnamn frå Nordreisa

Bente Imerslund
Kvenske personnavn i Nordreisa
Liisan Jussan Jussa, Sifferin Pekan Aaväiki
Asväiki og noen tusen andre
 Nordreisa kommune (2008), 321 s.

Boka *Kvenske personnavn i Nordreisa* er stimulerande lesnad for alle med interesse for det etniske mangfaldet i nord. Men kven er "finsk" og "kvensk" etter dette?

Bente Imerslund (1944) har i ein generasjon gått i spissen for å få inn finsk som undervisningsfag i skuleverket. Ho har vore lektor ved den vidaregåande skulen i Nordreisa sidan 1977. Ti år seinare tok ho finsk hovudfag ved Universitetet i Tromsø. Men alt i 1981 ga ho ut lærarverket *Ymmärrän!*

- *Finsk for nordmenn.* I tillegg har ho vore ein ihuga føredragshaldar og til tider også debattant med mål å slå vakt om det finske i Nord-Noreg. Eit døme på det fekk vi i 1993 då Imerslund ga ut *Finske stedsnavn i Nordreisa*, med kommunen som utgjevar. Dette viktige arbeidet vert følgd opp ved at ho kjem med nok ei bok frå området, *Kvenske personnavn i Nordreisa*. Til saman har vi dermed fått om lag 500 sider med informasjon frå Nordreisa. Men vi har også fått noko meir; *kunnskap*, som gjer det mogleg å gå vidare på vegen mot den djupare *forskinga*.

Titlane på dei to bøkene er eigna til å skapa forvirring. Imerslund hevdar i forordet at det ikkje er nokon prinsipiell forskjell: "Ordvalget forteller om den utviklingen som har skjedd. I 1998 ble kvenene anerkjent som nasjonal minoritet, i 2005 ble kvensk anerkjent som et eget språk og

i 2007 ble Kvensk språkråd dannet. Det arbeides nå på mange fronter for å styrke det kvenske og det er naturlig å bruke betegnelsen kvensk."

Av doktorgradsarbeidet til Kari Storaas, *Finland er bak oss, Norge er vårt land* (2007), går det fram at denne gruppa i Sør-Varanger kallar seg "finsk".

Grunnarbeidet for å få fram desse bøkene har vore omfattande, og Imerslund har både intervjua folk, lese dokument og lytta der ho har vore observatør. Utanom sjølvne namnegranskingsha har ho lagt inn naudsynlege opplysningar om finsk historie, økonomi og sosiale tilhøve. Vårt stolte naboland har ei historie som dírrar av fattigdom og naud, motsetnader og konfliktar, for ikkje å gløyma krigane som folk og nasjon ha vore utsett for. Finnar som drog mot Ruija, havlandet, skapte ein eigen kultur, som oftest er kaldt kvensk. Imerslund skriv først

om "Den kvenske kulturen i Reisadalen" (s. 12) for så å fortelja at "Det finske språket har levd muntlig i Nordreisa i over tre hundre år" (s. 18). Forvirrande? Imerslund ryddar slik opp:

"Jeg har valgt å dele navnene i tre grupper: 1. De opprinnelig finske navnene, 2. Kvensk-finske navn og 3. Kvensk-norske navn."

Einar Niemi klårar i bladet Ottar 1/2008 opp om omgrepets etnisitet: "Kvenene er alt-så ei etnisk gruppe som er blitt til gjennom prosesser over lang tid og under skiftende forhold."

Bak ulike personnamn finn vi fleire kategoriar: tilnamn, binamn, slektsnamn, gardsnamn og stadnamn. Imerslund tek oss med på ei reise gjennom desse. Samstundes peikar ho på korleis fornorskingspolitikken bidrog til å leggja press på namnebruken til innvandrarane frå Finland. Dermed utvikla

det seg ein underleg praksis. 10 heil-sysken kunne t.d. ha fire ulike etternamn. Men har folk nytta alle dei namna som Imerslund listar opp?

Under arbeidet har forfattaren kome over mange historier. Til dømes var Hentti ein gluping: "Han fikk ei regning med krav om å sende penger per omgående". Då svarte han: "Jeg kjenner ingen Per Omgående og jeg sender ikke penger med noen rekefant jeg ikke kjenner."

Dette arbeidet frå Bente Imerslund har også med episke foto av høg verdi. Derfor sluttar vi her omtalen med å samanlikne Bente Imerslund med Edward Said, som skreiv: "Kultur er en måte å slåss mot utslettelser og glemsel på". (*Kultur og motstand*. Oktober 2004).

John Gustavsen